

Hauge: Den Modtagelse, det her til Behandling foreliggende Lovforslag om Indløseligheden af Danmarks Nationalbanks Sedler og om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta har faaet i Oppositionspresen, har været kritisk afvisende, men, saa vidt jeg kan skønne, i Virkeligheden uden Ledsagelse af en saglig Paavisning af, at det nu mere end før er muligt for os at indrette os paa et andet handelspolitisk Grundlag end det, der i ca. 6 Aar har foreligget her i Danmark. Det er jo let nok at fremkalde Ønsker og Forhaabninger om mere Handelsfrihed, men kan man med Bevidstheden om sit Ansvar gaa videre end her foreslaaet i Retning af Lempelser i de gældende Bestemmelser? Dette er jo det afgørende ved Bedømmelsen af det Lovforslag, som her foreligger. Jeg skønner ikke, at det er muligt. Det særligt sagkyndige Embedsmandsudvalg, som har haft Sagen til Behandling og dygtigt har undersøgt Problemet, har heller ikke skønnet det, men Oppositionspresen har nu en anden Mening.

Spørgsmaalet er saa, om denne Mening er begrundet i de faktiske Forhold nu i 1937 i Sammenligning med de Forhold, som var raadende her i Landet for 6 Aar siden, og som foranledigede, at ogsaa Oppositionen saa at sige enstemmigt gik ind for, ja, ligefrem krævede Gennemførelse af de importregulerende Foranstaltninger, der siden har været gældende.

I kritisk Iver synes man ligefrem at have glemt, hvad det var, der førte Danmark ind paa den direkte Importregulering i 1932, og hvad det var, der foranledigede saa at sige alle Stater til i større eller mindre Omfang at gribe til ekstraordinære Foranstaltninger af valutamæssig og handelspolitisk Art.

Nu er det, som sagt, 6 Aar siden Bank of England overraskede Verden ved ikke mere som hidtil at ville indløse de af Banken udstedte Sedler med Guld. Denne Foranstaltning fra Bank of England's Side rystede i Virkeligheden saa at sige alle Staters økonomiske Grundlag og i Særdeleshed det danske Samfunds. Den engelske Devaluering førte til, at vi fik mindre i Kroner for vore Eksportvarer, fordi Pundets Værdi var sænket. Denne Bank of England's Holdning foranledigede ogsaa, som alle ved, at saa at sige alle Børser i Europa holdt op med at gøre Forretninger; i den Grad lammede Bank of England's Kundgørelse om, at den vilde forlade Guldet, Forretningslivet Verden over. Københavns Børs blev ogsaa omgaaende lukket, og efter

faa Dages Forløb maatte ogsaa de skandinaviske Seddelbanker nægte at omveksle deres udstedte Pengesedler med Guld.

Bank of England's Kundgørelse blev Indledningen til omfattende Foranstaltninger Verden over, Foranstaltninger, der tog Sigte paa at regulere Import og Eksport i de forskellige Stater, Stater baade i og uden for Europa. Disse importregulerende Foranstaltninger havde i alle Lande fælles Formaal. De skulde for det første tjene til at forhindre Sammenbrud af Landenes Pengevæsen, for det andet skulde de tjene som Værn for Landenes egne Produktioner, særlig med Henblik paa Beskæftigelsen, og for det tredie skulde de gøre det muligt for de paagældende Regeringer at træffe Handelsaftaler med de andre Stater.

Danmark blev meget haardt ramt baade af Bank of England's Devaluering af Guldet og af de importregulerende Foranstaltninger af forskellig Art, der fulgte umiddelbart efter. Særlig voldsomt virkede det, som man vil erindre, paa det danske Samfunds Økonomi, at vor Kreatureksport og vor Smørekseport til Tyskland saa at sige blev helt umuliggjort ved den af den tyske Regering iværksatte Importregulering. Derfor var det, at den danske Regering blev nødsaget til ogsaa for Danmarks Vedkommende at træffe meget omfattende importregulerende Foranstaltninger.

Det var ganske naturligt, at Landbrugets Repræsentanter var de første til at kræve Lovgivningsmagtens Indgriben her. Mindre naturligt var det, at de samme Repræsentanter eller deres Kolleger, da den værste Fare var overstaet, var blandt de første til over for Landbefolkningen at mistænkeliggøre og lægge for Had den Importregulering, som de selv havde fremkaldt. Handelens Repræsentanter kaldte vel ikke i 1932 direkte paa nogen Regulering af Importen, men vendte sig heller ikke mod den, idet de erkendte, at Nødvendigheden heraf var stærkere end alle Ønsker om at bevare Handelens Frihed til at importere. Mange haabede sikkert paa, at det nye, vi her stod over for, skulde blive af kort Varighed. Det er imidlertid ikke blevet saaledes, og gør vi Stillingen op i Dag, maa vi erkende, at der ikke i de forløbne 6 Aar er sket noget, som berettiger til nogen Forventning om, at den før 1932 praktiserede fri private Vareudveksling mellem Landene vil blive anvendelig paa ny inden for en overskuelig Tid. Man maa tværtimod erkende, at Importrestriktionerne er skærpet meget i de allersidste Tider, ligesom man maa erkende, medmindre man da ligefrem har